"پارتيا بولماسا، بۇگۈنگى ياققى مانگان قىستاعى دا بولماس ەدى"

□ «نزدەنۇ» جۇرنالىنىڭ ئەتلىشى \ لي مينشۋك، ەرىكتى تىلشىلەر جاڭ زىڭچياڭ، پان يانيۇن

شىنجياڭ قاشقار ايماعى كونەئۇشار اۋدانى توققۇزاق قالاشعى ياققى مانگان قىستاعىنا بارعاندا مەڭ مەترلىك مادەنىيەت ئەدالىزى، كەڭ دە تازا اسفالت جول، وسى زامان فاكتورلارى مەن ۇلتتىق ەرەكشەلىك ئبىر ـ بىرىنە ئار بەرگەن تۇرعىندار تۇراقتارىنىڭ اراسىنا كىرىگە ورنالاسقان كىنوحانا، گۇل دۇكەنى، تاڭعى اس دۇكەنى، شاحمات ـ قارتا ويىندارى ئۇيى، سەلبەستىك كووپەراتيۋى سياقتىلار كوزگە ئتۇستى، بارلىعنان جاڭا داۋىردەگى كورىكتى اۋىل ـ قىستاق تىنىسى ەسەدى.

2014 ـ جىلى 4 ـ ايدىڭ 28 ـ كۇنى باس شۇجي شي جينپيڭ وسى اراعا كەلىپ جەرگىلىكتى بۇقارامەن امانداسقاندا تەبىرەنە: "مەن سىزدەرگە امانداسا كەلگەندە پارتيانىڭ حالقتى يگىلىككە كەنەلتۇ ساياساتتارىنىڭ جۇرت جۇرەگىنە تەرەڭ ۇيالاعان ـ ۇيالاماعاندىعىن، رول اتقارعان ـ اتقارماعاندىعىن كورۇگە كەلدىم. حالىق بۇقاراسىنىڭ ئۇمىت ـ تىلەگىنە ۇيلەسەتىن ىستەرىدىڭ بارلىعى پارتيامىزدىڭ كۇرەس نىساناسى. سىزدەردىڭ پارتيانىڭ ساياساتىنىڭ سۇيەمەلدەۋىنىڭ ارقاسىندا، باقتىنى تۇرمىس كەشىرۇلەرىڭىزدى تىلەيمىن"، ـ دەگەن ەدى.

باس شۇجي شي جينپيڭنىڭ بقىلاستى تاپسىرماسىندا تەرەڭ يدەيالىق كۇش جاتىر، ول ياققى مانگان قىستاعىنداعىلاردى بىلەك سىبانىپ قۇلشىنا ىستەۋگە شابىتتاندىرۇدا. قىسقا عانا 8 جىلدا ياققى مانگان قىستاعى كەدەي قىستاقتان قوعامى ورنىقتى، ەكونوميكاسى دامىعان، ۇلتتارى ىنتىماقتى، اۋىل سالتى ورىكەنيەتتى "جۇلدىز قىستاققا" اينالدى. قىستاقتىڭ كوللەكتيۋ شارۋاشىلىعى جوقتان بار بولىپ، ئبىر ميللىيون يۇاننان استامعا ارتىپ، جان باسىندىق ورتاشا كىرىس 10 مەڭ يۇاننان استى. قىستاق تۇرعىنىنىڭ تىلشىگە: "قازىر ىستەيتىن ئىسىمىز، تاباتىن اقشامىز بار بولىپ، ارمانىمىز ارىندايى ئتۇستى، تۇرمىسىمىز بارعان سايىن جاقسارىپ كەلەدى"، ـ دەدى قۇانىشپەن.

پارتيا ياچەيكاسىن كۇشەيتىپ قۇرىپ، "نەگىزگى تىرەككە" يە بولدى. "كوممۇنيستىك پارتيا جاقسى! پارتيا بولماسا، بۇگىنگى ياققى مانگان قىستاعى دا بولماس ەدى. مەنىڭ جاسىم ۇلعايعانىمەن، پارتياعا مۇشە بولۇ ەڭ قۇانىشتى ئىسىم بولدى". 2021 ـ جىلى 12 ـ ايدا ياققى مانگان قىستاعىنداعى 86 جاستاعى ئۇيۇشۇپ ابلا قاريا داڭقپەن جۇڭگو كوممۇنيستىك پارتياسىنا مۇشە بولدى، پارتياعا مۇشە بولعاندا ول قۇانعانىنان كوزىنە جاس الدى، كوز شاناعىنا جاس ۇيىرىلگەن بەينەجازباسى ينتەرنەتتە كەڭىنەن تارالىپ، سانسىز ادامدى اسەرلەندىردى.

باس شۇجي شي جينپيڭ وسى ارادا قىزمەت تەكسەرگەندە بىلاي دەپ ايقىن باسا دارىپتەدى: اۋىل ـ قىستاقتاعى پارتيا ۇيىمى، ئسوز جوق، بۇقارانى سوتسياليستىك جاڭا اۋىل ـ قىستاق قۇرۇعا ىنتىماقتاستىراتىن، باستايتىن پارمەندى قامال بولۇ كەرەك. وسى جاعى بولعاندا داموۋدى يگەرۇدە "كۇش بولادى، سەرپىن بولادى".

باس شۇجي شي جينپيڭ ايقىن كورسەتكەن باعدار بوينشا، اۆتونوميالى رايوندىق پارتكوم پارتيا مەكتەبىنىڭ قىستاقتا تۇراتىن قىزمەت اتەرتى مەن قىستاق "ەكى كوميتەتى" ئبىر قىدىرۇ شارالاردى بىرتىندەپ اتقاردى: قىستاق تۇرعىنىنىڭ قۇرىلتايىن اشپ، شەبەرلەردى تاڭداۋ؛ قىزمەت اتەرتى مۇشەلەرى مەن قىستاق كادرلارىنىڭ "ئبىردىڭ بىرگە كومەكتەسۇ" مەحانيزمىن ورناتىپ، مەملەكەتتە ئبىر تۇتاس قولدانىلاتىن ئتىل، كومپيۇتەر قولدانۇ سياقتى نەگىزگى قىزمەتتەردەن باستاپ ىستەپ، ناقتاپ ۇيرەتتى؛ "قىستاق بەلگىلەمەسى، تۇرعىنىنىڭ شارتىن" ورناتىپ، ىشەر اس، كيەر كيىم، تۇرار جاي، ئجۇرىس ـ تۇرىس قاتارلى ىستەردەن باستاپ كىرىستى.

ىسلعان قىستاق كادرلارى قوسىنى بىرتىندەپ ەسەيىپ، قىستاق "ەكى كوميتەتى" القاسىنىڭ قۇرامىندا علار 7 ادامنان 11 ادامعا مولايىپ، ورتاشا جاسى بۇرىنعى 46 جاستان 29 جاسقا تومەندەپ، جوعارى، ورتا تەحنيكۇمداردان وقۇ تاۋىسقاندارداڭ ۇلەسى نولدەن 90%كە جوعارىلاپ، قىستاق پارتيا ياچەيكاسىنىڭ ۇيىسىتىرۇ قۇاتى، سەنترگە تارتۇ كۇشى، جاۋىنگەرلىك قۇاتى ايقىن كۇشەيدى.

جاڭا كاسپ سالاسىن دامىتىپ، "التىن ساندىققا" يە بولدى. كاسپ سالاسىن دامىتۇ ـــ كەدەيلىكتەن ارلىتۇداعى ئتۇبىرلى شارا. 5000 نەشە ادامى بار ياققى مانگان قىستاعىندا بۇرىن تاۋىرلەۋ ئبىر كاسپ سالاسى جوق بولاتىن.

قايتكەندە كاسپ سالاسى ارقىلى "كەدەيلىك" تامىرىن جۇلۇعا بولادى؟ قىستاقتا تۇراتىن قىزمەت اتەرتى مەن قىستاق "ەكى كوميتەتى" ىشكەرىلەي زەرتتەۋ جۇرگىزگەننەن كەيىن، جەر جاعدايىنا قاراي ىستەپ، "پارتيا ياچەيكاسى + سەلبەستىك كووپەراتيۋ + شارۋا" ۇلگىسى ارقىلى سىبىرتكىنى نەگىز ەتكەن قولونەر بۇيىمدارى، گۇل مايساسى سياقتىلاردى توڭىرەكتەي وتىرىپ ىستەۋدى ۇيعاردى.

سىبىرتكى ئتۇيۇ جەرگىلىكتى ورىندا 100 جىلدان استام ۋاقىتتان بەرى جالعاسقان قولونەر بولاتىن. جەرگىلىكتى كادرلار قىستاق تۇرعىندارىن جەتەكتەپ ۋارىس قولونەر بۇيىمدارى شارۋالار كاسىپتىك سەلبەستىك كووپەراتيۋىن قۇرىپ، وسى كاسپ سالاسىن ئتۇيىندى تۇرده دامىتتى. 3 ـ ۇرپاق مۇراگەر ئيۇسۇپ ابلا تەبىرەنە: "بۇرىن سىبىرتكىنى جەر سىپىرۇ، كەرەۋەتتىڭ ئۇستىن تازالاۋ ئۇشىن تۇيەتىنبىز، ماندىپ اقشاعا جارامايتىن. قىستاقتا تۇرعان قىزمەت اتەرتى ماعان سىبىرتكىنى سالىحات ەستەلىك بۇيىمى، قولونەر بۇيىمى ەتىپ جاساۋدى ايتتى ئارى مەنى ىشكى موڭعۇلعا تاجىريبە قابىلداۋعا جىبەردى. قازىر وسىنىڭ بارلىعى شىندىققا اينالدى"، ـ دەدى. 2021 ـ جىلى اتالعان قىستاق ئبىر ميللىيون 100 مەڭ سىبىرتكى ساتىپ، ئونىم قۇنى 10 ميللىيون يۇاننان استى. كىشكەنە عانا سىبىرتكى بايۇ جولىن اشتى.

قازىر كوكونىس سەبەتىن، گۇل مايساسىن، شارۋالاردىڭ قولونەر بۇيىمدارىن ئوندىرۇ ـ ساتۇمەن، قىزىل سالىحات 4 ۇلكەن بازاسىنىڭ سالىنۇىمەن ياققى مانگان قىستاعىندا سالىحات، تۇسەلحانا، سەيىلدەۋ، سەرۇەندەۋ قاتارلىلار ئبىر تۇلعالانعان كاسپ سالاسى ارناسى قالىپتاسىپ، زور توپتاعى قىستاق تۇرعىندارىن جۇمىستاندىردى.

بارلىق ادام جۇمىستانۇ، بارلىق وتباسى اقشا تابۇ، بارلىق ئۇي ەڭبەكپەن بايۇ ياققى مانگان قىستاعىنىڭ ئداۋىر بەلگىسىنە اينالدى.

جاڭا قىستاق كەلبەتىن قۇرىپ، "باقىت باقشاسىنا" يە بولدى. باس شۇجي شي جينپيڭ قىزمەت تەكسەرگەندە جەرگىلىكتى قىستاق كادرلارى مەن قىزمەت اتەرتىنىڭ مۇشەلەرىنە "كوپ اڭگىمەلەسىپ، كوپ اقىلداسىپ، قين ماسەلەلەردى بىرگە شەشىپ، قىستاقتىڭ ئار ئسىن ويداعىداي ىستەۋ كەرەك" دەپ تاپسىرعان ەدى. قىستاق پارتيا ياچەيكاسىنىڭ شۇجيى مامەتتۇرسۇن ابدۇراحمان تىلشىگە بىلاي دەدى: باس شۇجيدىڭ تاپسىرماسى بوينشا، 8 جىلدان بەرى قىستاقتا تۇراتىن قىزمەت اتەرتى مەن قىستاق "ەكى كوميتەتى" بۇقارانىڭ ئتول مۇددەسىنە ساياتىن كىشكەنە ىستەردەن باستاپ ىستەپ، تۇرعىن ۇيلەردى وزگەرتىپ سالىپ، جول جاساپ، جول شامدارىن ورناتىپ، قونىس ورتاسىن رەتتەپ ـ جونگە سالىپ، تابيعي گازدى وتباسىلارىنا جەتكىزدى... قاجماي ـ تالماي قۇلشىنىپ ياققى مانگان قىستاعىنىڭ كونە بەينەسىن شت جاڭا تۇرگە ەنگىزدى.

بالالاردىڭ كىتاپ وقىعان ۇنىنە ىلەسە، ئتلشى باس شۇجي شي جينپيڭ قىزمەت تەكسەرگەن توققۇزاق قالاشعى سەنترلى باساتاۋىش مەكتەبىنە باردى. بۇل ارادا باس شۇجي مەكتەپتىڭ جاعدايىن ىجداعاتپەن ۇعىسىپ، بالالاردىڭ جاننا بارىپ ولارمەن بىرگە ەسەتىلىك سۇرەتكە تۇسكەن بولاتىن. مەكتەپ پارتيا ياچەيكاسىنىڭ شۇجيى ياۋ حۇڭيۇي بىزگە مەكتەپتىڭ 8 جىلدان بەرگى وزگەرىستەرىن بايانداپ بەردى: كاۋچۇكتى جۇگىرۇ جولى، قادام سايىن كەزدەسەتىن مەكتەپ اۋلاسىنداعى كورىنىستەر، بالالار ەرەكشە ۇناتاتىن قۇلتەمىر "شياۋ ـ اي"... كەزىندەگى مەشەۋ مەكتەپ وسىزامانداناعان مەكتەپكە اينالىپتى. سول جىلى باس شۇجي شي جينپيڭمەن بىرگە سۇرەتكە تۇسكەن بالالار الدەقاشان ەسەيىپ، وتانىمىزدىڭ بايتاق دالاسىنا اتتاندى.

"ياققى مانگان قىستاعىنداعى 8 جىلدىق وزگەرىستەردىڭ ئبىر ماڭىزدى سەبەبى ـــ بۇقارا باس شۇجي مەن پارتيا ورتالىق كوميتەتىنە دەگەن العىس سەزىمىن كۇرەس جۇرگىزۇدەگى، بايۇدىڭ رۇحانى قوزعاۋشى كۇشىنە اينالدىردى، بۇل رۇحانى قوزعاۋشى كۇش قىستاق تۇرعىندارىنىڭ جۇرەك تۇكپىرىنە ئسىڭدى، بۇل، ئسوز جوق، ولاردى بولاشاقتا ئتپتى دە تاماشا تۇرمىس جاراتۇعا شابىتتاندىرا بەرەدى"، ـ دەدى ياققى مانگان قىستاعىنىڭ ئبىرىنشى شۇجيى، قىستاقتا تۇراتىن قىزمەت اتەرتىنىڭ باستىعى يان شياڭدۇڭ قاتتى تەبىرەنسىپەن.

ئتلشى ەستەلىگى:

باس شۇجي شي جينپيڭ جاپىاي دوڭگەلەك داۋلەتتى قوعام قۇرۇدا بىردە ـ ئبىر ادام كەم بولسا بولمايدى؛ بىرگە بايۇ جولىندا بىردە ـ ئبىر ادامدى قاتاردان قالدىرۇعا بولمايدى دەپ باسا دارىپتەگەن ەدى. "كەدەيلىكتەن" "بايۇعا" دەيىن كەدەيلىكتەن ارىلىپ، دوڭگەلەك داۋلەتتىلىكتى جۇزەگە اسىرىپ، بايۇعا بەتتەگەن سانسىز قىستاقتار سياقتى ياققى مانگان قىستاعىنىڭ تۇلەۋى جاڭا داۋىردەگى پارتيانىڭ جاسامپاز نازارياسىنىڭ، حالقتى يگىلىككە كەنەلتۇ ساياساتىنىڭ امالياتتىق ۇلى كۇشىن دالەلدەدى.

(«نزدەنۇ جۇرنالىنىڭ» 2022 ـ جىلعى 10 ـ سانىنان)

(باسى 1 ـ بەتتە)

كونە ىرعاق، جاڭا اۋەن

تاريحي بايىرعى قالا ئداۋىردىڭ اسقاق ئۇنىن شعاندانتى

"وڭتۇستىك شىنجياڭداعى وسى شاعىن قالانىڭ ۇزاق تاريحقا، شۇعىلالى مادەنيەتكە يە بولۇمەن بىرگە، وسى زامانعى كوشە اۋماقتارىنا، زاماناۋي فاكتورلارعا يە ەكەندىگىن؛ باتىس بولىك شەكارا ئوڭىردىڭ ايبىندى تىنىسىنا يە بولۇمەن بىرگە، جياڭنان سۇلى مەكەندىگىنە مەيىرلى دە جايدارى كەلبەتى بار ەكەندىگىن ويلاماعان ەكەنمىن". جاقىندا كۇشار قالاسىندا تۇرعان بەيجيڭ ـ تيانجين ـ حىبەي، چاڭجياڭ اتىراۋى ساۋداگەر شاقىرۇ گرۇپپاسىنىڭ زور كۇشپەن تانىستىرۇىندا پۇياڭ قالاسى لياڭجۇڭ شيڭيە حيميا ونەركاسىپ شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ باس دىرەكتورى لياڭ جۇڭساي قاتارلى كاسىپكەرلەر كۇشارعا العاش رەت كەلىپ تەكسەرۇ جۇرگىزگەندە تەرەڭ اسەرگە يە بولدى.

كۇشار قالاسىنىڭ كوشە ـ كوشەلەرىن ارالاپ جۇرسەڭىز، كۇشار جوننىندەگى اندەردى اۋىق ـ اۋىق ەستيسىز، اندەردە ەر ـ ايەل، كارى ـ جاس ماداقتالىپ، گۇمانيتار، جاعرايىا بايانداىپ، قالانىڭ كوشە حيكايالارى ايتىلىپ، ئدامدى تاعام، كوركەم كورىنىس ماداقتالادى. اۆتوكولىكتەردىڭ ۇننەن ئان اۋەنى، ئبي ىرعاعىنا دەيىن، كورىنىس اۋماقتارىنىڭ سىرتىنان كورىنىس اۋماقتارىنىڭ ىشىنە دەيىن، جاڭا قالا رايوننان كونە قالا اۋماعىنا دەيىن تەك قانا ئبىر كوشە، ئبىر ەسىك، ئبىر كىشكەنە كوپىر ئبولىپ تۇرعانىمەن، ادامعا ۋاقىت پەن كەڭىستىكتەن اتتاپ ئوتىپ، تاريحي بايىرعى قالاشقتىڭ تۇلەپ باۋرامى كۇشتى جاڭا قالاعا وزگەرىپ، دارەجەسى جوعارىلاعان بارىسىن كورگەندەي سەزىم بەرەدى.

بۇرىنعى زاماندا كۇشار ئتورت توڭىرەكتى تۇتاستىرعان توعىز جولدىڭ تورابى بولىپ كەلەدى؛ قازىر مەملەكەت تاس جولى 314 ـ جەلىسى، 217 ـ جەلىسى وسى ارادا توعىسىپ، وڭتۇستىك شىنجياڭ تەمىر جولى قالا اۋماعىن ەندەي وتەدى، حالقتىق اۋياتسيا كەزەكشى ۇشاقتارى بەيجيڭ، چىڭدۇ، شي ـ ان قاتارلى 6 قالاعا توتە ۇشادى، ول ـــ وڭتۇستىك شىنجياڭنىڭ اۋياتسيا، تەمىر جول، تاس جولى ايقاسقان جولاۋشى، جۇك تاسىمالىنىڭ جىناۋ، جونەلتۇ جەرى.

مۇنان سىرت، كۇشار قالاسى اۋماعىندا تاس ۇڭگىر، كونە قامال، ورتەڭ سياقتى 195 مادەنى ەسكەرتكىش، دۇنيە جۇزىلىك مادەنيەت مۇرالارى تىزىمىنە ەنگەن 2 جەر، 11 مەملەكەت دارەجەلى ئتۇيىندى مادەنى ەسكەرتكىشتى قورعاۋ ورنى، 40 اۆتونوميالى رايون دارەجەلى ئتۇيىندى مادەنى ەسكەرتكىشتى قورعاۋ ورنى، 22 ۇلى قورعان بايلىعى بار... بۇل قۇندى مادەنى ەسكەرتكىش بايلىقتارى كۇشاردى وڭتۇستىك شىنجياڭداعى ايگىلى مادەنيەتتىك ساياحات قالاسىنا اينالدىردى.

قازىر "ئبىر بەلدەۋ، ئبىر جول" قۇرىلىسى استارىندا، كۇشارعا مەملەكەتتىك كەڭەس جاعىنان "مەملەكەت دارەجەلى تاريحي مادەنيەت ايگىلى قالاسى" دەگەن ات بەرىلدى، سونىمەن بىرگە بايلىق باسىمدىعىنا سۇيەنىپ تارىم مۇناينىن، تابيعي گازىن اشۇدىڭ نەگىزگى شايقاس مايدانىنا، مەملەكەتتىك "باتىستىڭ گازىن شىعىسقا جەتكىزۇىنىڭ" باستى گاز قاينار جەرىنە اينالدى، ول اۆتونوميالى رايون تۇراقتاندىرعان 5 ئرى كومىر ەلەكترى، كومىر كوكس حيميا، كومىر حيميا ونەركاسىبى بازالارىنىڭ ئبرى، اسىرەسە، ايگىلى "جۇڭگونىڭ اق ورىك مەكەنى".

اۋداننان قالاعا دەيىن

ساپالى تۇرمىس قالاسىن قالىپتاستىردى

دۇان ـ ۇ مەرەكەسى دەمالىسىندا كۇشار قالالىق تۇرعىن ئۇي جانە قالا، اۋىل قۇرىلىسى مەكەمەسى پارتيا باسشىلىق گرۇپپاسىنىڭ شۇجيى ۋاڭ ياۋ مەن قىزمەتتەستەرى دەمالعان جوق، ولاردىڭ قول تەلەفوندارىندا ىعى ۇيشين قادام سانى ئار كۇنى 20 مىڭنان اسپ تۇردى. "بۇقارا رازى بولاتىن ساپالى تۇرمىس قالاسىن قالىپتاستىرۇ ئبزدىڭ ئوز ياعىمزبەن ارالاۋىمزدى، كوزىمزبەن بايقاۋىمزدى، قولىمزبەن قۇرۇىمزدى قاجەت ەتەدى"، ـ دەدى ۋاڭ ياۋ.

2019 ـ جىلى 12 ـ ايدا مەملەكەتتىك كەڭەستىڭ بەكتۇىمەن كۇشاردىڭ اۋدان لاۋازىمى كۇشنەن قالدىرىلىپ، قالا بولىپ قۇرىلىپ، دامۇدىڭ جاڭا ئداۋىرىن باستادى. بۇل قالانى ويداعىداي قۇرۇ ئۇشن، كۇشار قالاسىنىڭ باسشىلىق القاسى ئبىر كەزەكتى ئبىر كەزەككە جالعاستىرىپ ىستەپ، جوبانى ياعىنا دەيىن ورىنداپ، شەبەرلىكتەرىمەن قالانى سومدادى.

كۇشار كۇسان اۋەجايىنان شىعىپ، يىڭبين داڭعىلىمەن قالا اۋماعىنا قاراي جۇرگەندە جولدىڭ ەكى جاعىندا قۇرىلىستان باسقا جەردىڭ ئبارى جاسىل جەلەكپەن كومكەرىلىپ، اعاش، گۇل، شوپتەر جۇرگەن سايىن رەت ـ رەتىمەن كوزگە تۇسەدى. سۇ باقشاسى، ئدادۋىر باقشاسى، كوشە سەيىلدەۋ باقشاسى، شاعىن باقشا جانە قۇرىلعىسى كەمەلدى جول، كىرىگە قاتارلاسقان عيماراتتار قوسىلا كەلىپ "قالا ورماننىڭ ىشىندە، جول كوگالدىڭ اراسىندا، ئۇي باقشادا، ادام كورىنىس ىشىندە" تۇرعاندداي باۋ ـ باقشالى، ورماندى قالا كارتىناسىن قالىپتاستىرعان. كارتىناداعى ادامدار ەسكىتەن شىعا جاسىل رەڭگە كىرەدى، جولعا شىعا ورمانعا، جۇرە كەلە باقشاعا، ودان ارى سۇعا كەزدەسەسىز.

لاشقتى اۋماقتاردى جاڭالاۋدان كونە، ەسكى شاعىن اۋماقتاردى جاڭالاۋعا دەيىن، جاسىلداندىرۇ، كورىكتەندىرۇ، جارىقتاندىرۇ، تازارتۇ، تارتىپكە ئتۇسىرۇ ينجەنەريالىرىن بوس جەردى جاسىلداندىرۇ، جاسىلداندىرىپ جاسىل جامىلعى تولقتاۋ، قاتتىلاندىرىلعان جەرلەردى جاسىلداندىرۇ، داۋالداردى شاعىپ جاسىلداندىرۇ، كوگالداردى ستەرەولدى جالاستىرۇ ينجەنەريالىرىن دەيىن، كۇشار وزەنىنىڭ قالا بولەگىندەگى سۇ جۇيەسىن قالپىنا كەلتىرۇ، ەكولوگياليق كورىنىس كەلبەتىن جوعارىلاتۇ ينجەنەريالىرىن كونە قالا رايوننداعى تاريحي مادەني ايگىلى قالانى قورعاۋدى شكەرىلەي ىلگەرىلەتۇگە دەيىن، زەردەلى قالا باسقارۇ بوينشا قىزمەت وتەۋدەن ينتەرنەت تولعامدىلارىنىڭ مادەنيەتسىز جاەرىلاردى باقلاۋىنا دەيىن... اۋداننان قالا بولۇعا دەينگى داموۋ بارىسىندا كۇشار قالاسى قالا قۇرىلىسى مەن باسقارۇ، قىزمەت وتەۋدە جوعارى باستامانى، جوعارى ساپالى اينالمدى ساقتادى.

كۇشار قالاسىنداعى ئار ۇلت كادر ـ بۇقارا وسى قالانىڭ "كورىكتەنۇىن، جاقسارۇىن، قۇاتتانۇىن" قاتتى كوكسەدى.

داموۋ حالىق ئۇشىن، داموۋدىڭ جەتىستىكتەرىنەن حالىق بىرگە يگىلىكتەندى. كۇشار قالاسى حالىققا تيىمدىلىك جاساۋ ينجەنەريالارىن شكەرىلەي اتقاردى. جۇمىس نزدەۋشى تالاپكەرلەردىڭ جوعارى ساپالى جۇمىستانۇىن جەبەۋ بارىسىندا كۇشار قالالىق ادام كۇشى بايلىعى جانە قوعامدىق قامتاماسىزداندىرۇ مەكەمەسى جەرگىلىكتى كاسىپورىندارداعى، ئسورىندارداعى جۇمىسشى ىستەتۇشى ورىندارىن الدىمەن تاڭداپ، الەۋمەتتىك اۋماقتا كوكتەم ساماليى ارەكەتى قىزمەتكەر قابىلداۋ جىنالىسىن وتكىزىپ، ئارقايسى اۋىل ـ قالاشقتاعى جۇمىس كۇتىپ جۇرگەندەردى جۇمىسقا تۇرۇعا باۋرادى؛ كۇشار قالاسىنىڭ دەنساۋلىق ساقتاۋ، سالاماتتىق جۇيەسى ەمدەۋ، ئدارى ـ دارەمەك، دەنساۋلىق ساقتاۋ ئتۇزىلىسى رەفورماسىن ۇزدىكسىز تەرەڭدەتىپ، ەمدەۋ توبىن قۇرىپ، "7 ۇلكەن باسقارۇ ورتالىعىن" قۇرىپ، تۇتاس قالاداعى ەمدەۋ قۇرىلىمدارىن ئبىر تۇتاس باسقارۇدى اتقارىپ، ساپالى ەمدەۋ بايلىعىن بىرگە قۇرۇدى، بىرگە يگىلىكتەندى، ۇيلەسىمدى اينالمعا سالۇدى جۇزەگە اسىرىپ، نەگىزگى ساتىنىڭ ەمدەۋ ـ دەنساۋلىق ساقتاۋعا قىزمەت وتەۋ قابىلەتىن جوعارىلاتتى...

كاسپ سالاسى ەمن قالانى توعىستىرىپ

وسى زامانعى كاسپ سالاسى جۇيەسىن قۇردى

تاياۋدا كۇسان باي ازىق ـ تۇلىك شەكتى سەرىكتەستىگىنە كەلگەن تاپسىرىستار تولاستامادى، وسى سەرىكتەستىكتىڭ باس دىرەكتورى مايرا ابلەت سەرىكتەستىك وندىرگەن ساري مۇزقانتتىڭ بازارلى بولۇىنىڭ سەبەبى ئونىم ساپاسى جاقسى بولۇدان تىس، ونان دا ماڭىزدىسى، كۇشار قالاسىنىڭ كاسپ سالاسى مەن قالانى توعىستىرىپ دامىتۇدىڭ ورايىندا وسىزاماندانعان داموۋدىڭ جۇرەك پويەزىنا ۇلگىرگەندىگىن انىق بىلەدى.

مايرا كۇشار كونە قالا رايوننداعى ەسەيگەن، بۇرىن ۇلكەندەرگە بلەسپ شاعىن شەبەرحانادا ساري مۇزقانت جاساپتىن، جىلدىق ئونىم مولشەرى 300 تونناداى اسپايتىن. 2018 ـ جىلى ساياساتتىڭ سۇيەمەلدەۋىنىڭ ارقاسىندا، ونىڭ سەرىكتەستىگى كۇشار ەكونوميكالىق، تەحنيكالىق اشۇ رايوننا ىرگە تەۋپ، وسىزاماندانعان ئوندىرىس زاۋود ئۇيى مەن ئوندىرىس جەلىسى بار اۋىل شارۋاشىلىعىن كاسپ سالالاندىرۇداعى جەتەكشى كاسىپورىنعا اينالىپ، ايلىق ئونىم مولشەرىنىڭ ئوزى 300 تونناعا جەتتى.

كۇشار ەكونوميكالىق، تەحنيكالىق اشۇ رايوننداعى مايرا سياقتى ورتا، شاعىن كاسىپورىن تيجاراتشىلارى كوپ. اۋدان لاۋازىمى كۇشنەن قالىپ، قالا بولىپ قۇرىلعان سوڭ، كۇشار "ئبىر قالانى" ويداعىداي قۇرۇ مەن "ئبىر اشۇ رايونىن" كۇشتى ەتىپ قۇرۇ جاعىنا كۇش سالدى.

اقسۇ ايماقتىق پارتكومنىڭ مۇشەسى، كۇشار قالالىق پارتكومنىڭ شۇجيى شياۋ لين بىلاي دەپ تانىستىردى: بيىل كۇشار قالاسى قامداۋ جاعىنداعى قۇرىلىمدىق رەفورمانى ۇزدىكسىز تەرەڭدەتىپ، كاسپ سالاسىن شوعىرلاندىرۇ، نىسان قۇرىلىسى، ساۋداگەر شاقىرىپ قارجى ەنگىزۇ، شارۋاشىلىق ـ ساۋدا ورتاسى، علىم ـ تەحنيكادا جاڭالىق اشۇ، قالا قۇرىلىسى، ەكولوگياني قورعاۋ سىندى "7 ۇلكەن قامال الۇ ارەكەتىن" زور كۇشپەن ورىستەتىپ، جەتەكشى كاسپ سالالارىنىڭ بويلىق باعىنتا تۇتاسۇىن، ەندىك باعىنتا سايكەسۇىن، جوعارى، تومەن اعارىنىڭ بىرلەسپ ارەكەتتەنۇىن جەبەپ، 1 ـ، 2 ـ، 3 ـ كاسپ سالاسىنىڭ توعسا داموۋىن جۇزەگە اسىرادى.

1 ـ كاسپ سالاسى جاعىندا، كۇشار قالاسى قازىر اۋىل ـ قىستاقتى گۇلدەندىرۇدىڭ "10 + " ارەكەتىن ورىستەتىپ، استىق، ماقتا، جەمىس، مال شارۋاشىلىعى، قۇرىلعىلى اۋىل شارۋاشىلىعى سىندى "5 ئرى ينجەنەريانى" اتقارۇدى زور كۇشپەن ورىستەتىپ، وسى زامانعى اۋىل شارۋاشىلىعى كاسپ سالاسى باقشاسىن جوعارى ولشەمدە جوبالاپ، قۇرىپ، اۋىل شارۋاشىلىعىن كاسپ سالالاندىرۇداعى جەتەكشى كاسىپورىندارداعى ەنگىزىپ، جەتىلدىرىپ، اۋىل شارۋاشىلىعىن كاسپ سالالاندىرۇ ارقىلى ئتپتى كوپ بۇقارانى باي ەتتى، ەلەكترونداي ساۋدانىڭ اۋىل ـ قىستاقتا ەنگىزىلىپ، اۋىل شارۋاشىلىعى قوسىمشا ونىمدەرىن ساتۇدىڭ "ەڭ سوڭعى ئبر كيلومەترىن" اشتى، سونداي ـ اق مايتاۋ ـ كۇشار تاس جولى سىندى ينتەرنەتتە تانىمال، ئسوزسىز، باراتىن تاس جولعا سۇيەنىپ، "بايىرعى ىرعاقتاعى كۇسان ۰ جىبەك جولىنداعى كۇشار" مادەنيەت ـ ساياحات مارىكاسىن ايگىلەدى.

ساياسات يكەمدى بولعان سوڭ، كومەسكى كۇشتىڭ شەكسىز بولاتىندىعى ئسوزسىز، وڭىرلىك ورنى تاماشا بولعان سوڭ ورايدى الدىمەن ۇتاتىندىعى ئسوزسىز، بايلىق مول بولعان سوڭ كاسپ كۇيى الۋان بولاتىندىعى ئسوزسىز، ورتاسى كوركەم بولعان سوڭ ابىرويى اساتىندىعى ئسوزسىز. قازىرگى كۇشار ئوز باسىمدىعىنان پايدالانىپ، جوعارى ساپالى داموۋدىڭ جاڭا جورىعىندا اناعۇرلىم ايشقتى تاراۋ جازۋدا.

مەكەن ـ جايىمىز: ئۇرىمجى قالاسى حۇڭيۋان سولتۇستىك جولى 500 ـ ئنومىر، تاراتۇ ورتالىعى: 5593062، جارناما باسقارماسى: 5593341 پوچتا ئنومىرى: 830028، ايلىق باعاسى 19 يۋان، جىلدىق باعاسى 228 يۋان